

Duurzame Troonrede

Samenvatting Duurzame Troonrede 2020

Met dank aan Jan Jonker

Vooruitlopend op Prinsjesdag verscheen de Duurzame Troonrede van Jan Jonker. In de Troonrede drie waardevolle inzichten en zeven breekijzers voor de sociaal economische transitie waar wij op dit moment mee te maken hebben. Deze samenvatting schreef ik als raadslid actief binnen CDA Midvoor.

Marco.van.Zandwijk@raadslid.culemborg.nl

De hele Troonrede is [hier](#) terug te lezen >

*“ Zeven breekijzers voor een
sociaal- economische transitie “*

Duurzame Troonrede

Inzicht 1:

Nieuwe sociaal economische periode. Werken aan nieuwe zekerheden:

In de kern gaat het om het (h)erkennen van een nieuwe sociaal-economische realiteit. Het is onmogelijk om met miljarden aan staatssteun oude zekerheden terug te halen. Dat betekent dat wij dingen zo moeten gaan organiseren dat dit weerbaarheid en veerkracht vergroot. Weerbaar betekent collectief werken aan duurzaamheid. Veerkracht is het vermogen om te gaan met tegenslag én daar mogelijk sterker uit te komen.

Inzicht 2.

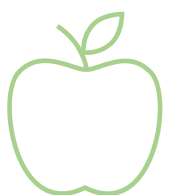
Toegevoegde waarde bedrijven. Ondernemen met impact voor samenleving:

Bedrijven zouden wij veel scherper moeten willen beoordelen op de échte toegevoegde waarde die ze hebben voor de samenleving. Nu is sprake van het verdienen van geld voor een beperkt aantal mensen die het zich kunnen veroorloven aandeelhouder te zijn. We moeten werken aan een ander perspectief. Echte integrale verduurzaming is een onmogelijke opgave voor een enkele, individuele onderneming; dat kan alleen collectief, als sector, als configuratie van instituties. Essentie daarbij is de community, de gemeenschap, als centraal beginsel en niet het individu.

Inzicht 3.

Zorg voor elkaar en wereld om ons heen. Nu en in de toekomst:

We moeten goed voor elkaar zorgen, voor de ecologische wereld om ons heen, voor onze toekomst. Het is onze verantwoordelijkheid om dat wat we organiseren ook in dat opzicht van waarde te laten zijn. Dat vraagt om organiseren met meerwaarde. Niet alleen de dingen en de diensten voor het hier en nu, maar ook voor later, morgen en de ander die we niet kennen.

Duurzame Troonrede

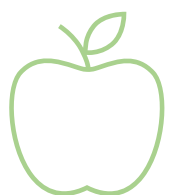
Zeven breekijzers om te kunnen transformeren

De vraag is welke mechanismen, welke breekijzers, helpen om de komende tien jaar de noodzakelijke transitie vorm te geven in en tussen organisaties, in onze instituties en – hoe lastig ook – in onze maatschappij?

In zijn Troonrede noemt Jan Jonker de volgende zeven breekijzers om deze transitie het komende decennium vorm te geven (lees blz 44-45).

- 1 Verschuif het belastingen van arbeid naar het belastingen van gebruik van grondstof en uitstoot** (en bouw tegelijkertijd stelselmatig de fiscale bevoorrechtiging van de fossiele industrie af);
- 2 Realiseer een herziening van het fiscale systeem met het oog op waardebehoud** (en niet op basis van afschrijving) en verdisconteer de waarde(n) van sociaal en ecologisch kapitaal in accounting principes en regels;
- 3 Werk in dit decennium toe naar echte prijzen** op basis van het verdisconteren van integrale kosten (zoals CO₂, stikstof, toxiciteit of leefbaar loon);
- 4 Geef meer ruimte voor het organiseren van de commons als eigendoms- en organisatievorm** door burgers samen met bedrijven;
- 5 Maak producenten verantwoordelijk voor de gehele functionele levenscyclus van hun product** (hierdoor ontstaat een Extended Producer Life-cycle Responsibility, LCA & EPR);
- 6 Belast vermogen in plaats van arbeid** en nivelleer economische ongelijkheid door hogere vermogensaanwasbelasting (generationele solidariteit);
- 7 Investeer in het uitfasen en stoppen van bedrijven die niet bijdragen aan maatschappelijke waarden** door beprijzen, belastingen gecombineerd met wet- en regelgeving.

Lees > [Duurzame Troonrede Jan Jonker september 2020](#)

Duurzame Troonrede

Ad 1 en 2. Ons belastingstelsel is hopeloos verouderd en moet worden aangepast naar de uitdagingen van deze tijd. Als we de lasten op arbeid (werk) omlaag brengen, en de belastingen op vervuiling en grondstoffen omhoog brengen (denk bijvoorbeeld aan plastic, water en fossiele brandstoffen), dan worden duurzame keuzes een stuk beter betaalbaar.

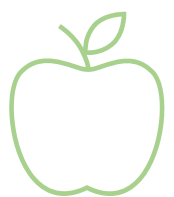
Ad 3. Dit vraagt om radicale transparantie van ketens. Dat kan onder andere door middel van Blockchain en aanverwante technologieën. Nu wordt sociale en materiële ellende geëxporteerd naar landen buiten Europa.

Ad 4 en 5. Dat vraagt aanpassingen van regelgeving, verleggen van verantwoordelijkheden en om nieuwe financieringsvormen. Het lijkt wenselijk dit te combineren met langere garantietermijnen, statiegeld (op vrijwel alles) en domein specifieke systemen van verwijderingsbijdragen.

Ad 6. Er valt sterk voor te pleiten dit te ondersteunen met een basisinkomen voor iedereen. Economische ongelijkheid is een onderbelicht thema.

Ad 7. Stoppen van deze bedrijven en bedrijvigheid is hoe dan ook een noodzakelijke fase in de transitiecurve. Het bestaande niet stelselmatig afbouwen blokkeert de transitie.

De kernboodschap van deze Duurzame Troonrede 2020 is in essentie simpel: we werken met elkaar onvoldoende aan de sociaal-maatschappelijke, technologische én economische transitie die dringend nodig zijn. Volgens Jonker is het ontoereikend om in te zetten op één mechanisme. Het gaat om een elkaar versterkende combinatie van verschillende mechanismen. Mechanismen die concreet én radicaal genoeg zijn om echte transformatie te bewerkstelligen. Die transitie versneld realiseren – en dat is de kern van deze rede – vraagt om een grotere tolerantie om fouten te mogen maken.

Duurzame Troonrede

De kernboodschap van deze Duurzame Troonrede 2020 is in essentie simpel: we werken met elkaar onvoldoende aan de sociaal-maatschappelijke, technologische én economische transitie die dringend nodig zijn. Volgens Jonker is het ontoereikend om in te zetten op één mechanisme. Het gaat om een elkaar versterkende combinatie van verschillende mechanismen. Mechanismen die concreet én radicaal genoeg zijn om echte transformatie te bewerkstelligen. Die transitie versneld realiseren – en dat is de kern van deze rede – vraagt om een grotere tolerantie om fouten te mogen maken.

‘Elke politieke partij die in de komende verkiezingen het streven naar duurzaamheid, biodiversiteit en circulariteit niet tot haar speerpunt verheft, die niet inzet op specifieke domeinen waar transitie noodzakelijk zijn, moet gemeden worden’ aldus Jonker.

Wat we gaandeweg moeten doen, leidt tot een proces van prutsen en proberen, met vallen en opstaan.

De weg naar die toekomst is niet louter gebaseerd op valide en informerende feiten (ook al doen die er wel degelijk toe), kent geen masterplan of spoorboekje, maar zal al werkende weg vormgegeven en keer op keer bijgesteld worden.

Onze levensstijl (economie gebaseerd op kopen en weggooien – als hoogst bereikbare vorm van menselijk geluk) gebaseerd op overvloed ten koste van anderen, moet veranderen. We zullen moeten overschakelen op een economie van meervoudig waarde behoud.

Bij dat alles geldt dat wij mensen passanten zijn op deze aarde. De aarde moeten we met de grootst mogelijke zorg koesteren, restaureren en beheren, zodanig dat de generaties na ons kunnen leven en liefhebben.

